

ACTE PRIMER

Un carrer.

ESCENA PRIMERA

Adrià, luego Ambròs.

ADRIÀ   No hi ha remei, ella guanya!
Fa de mi sempre el que vol...
Jo entranyablement l'estimo,
li vui donar gust en tot,
i a més, tal com ara es troba,
és digna de compassió.
Mes també certes rareses
a voltes es posa al front,
i amb tot tinc de contentar-la
tant si vols com si no vols.
L'altre dia ens passejàvem
per la Rambla. Sent olor
d'una cosa que es fregia
a casa d'un regidor.
«Ai Adrià, quina olor sento!
Ai Adrià, i quina olor!
Ai, de quin gust em vindria

això que fregeixen, noi!»
«Pro, noia, ¿què vols que et diga?
Jo no sóc duenyo de tot.
Aquí no és a casa nostra...»
«Ai, jo vui menjar d'això!
Tinc un desig, i ara em trobo
en un estat que si no
dono gust, menjant-ne, luego
tot lo que em demana el cos,
tinc por de perdre...» «Doncs, vamos,
¿què hem de fer?» «Puja a dalt, noi,
i ben demanat demana-ho,
digues que et donguen un poc
d'això que fregeixen...» I, apa!,
puja a casa el regidor,
i, tot caient-me la cara
de vergonya, dic: «Senyors,
tinc la senyora que es troba
en estat crític i vol
menjar del que vostès couen.
¿Me farien lo favor
de donar-me'n una mica?»
I la cuinera em respon:
«Digui-ho a l'amo.» I l'amo:
«No és cap cosa meva això,
demani-ho a la mestressa.»
I així d'un a l'altre, a tots...
fins que al fi amb una miqueta

de pa, quasi un rosegó,
 me donen dos o tres talls
 d'un peix... jo crec que eren pops,
 i així baixa l'escaleta,
 sent la rissa de tothom;
 i ella, al veure-ho, es va asseure
 amb tota satisfacció,
 i amb una tranquil·litat
 comença a menjar-se allò,
 i fins a un altre capritxo,
 que farà noranta-dos.
 Ara n'ha tingut un altre,
 i aquest em posa tristot
 perquè no sé com valer-me
 de... Aquí ve l'Ambròs,
 i aquest, que és home d'ingeni,
 potser m'inspiri.

AMBRÒS

Hola, noi!

¿Què tens? ¿Què et passa? Pus sembla
 que et trobo molt capficat.

ADRIÀ

Coses que els que són solters
 no saben.

AMBRÒS

¿I què és, Adrià?

ADRIÀ

Que estic donat als dimontris,
 amb l'esposa i el prenyat
 i els desitjos i tonteses
 que no crec que acabem mai.

AMBRÒS

Explica't d'una vegada.

- ADRIÀ   Escolta doncs: és lo cas
que, com tu saps bé, ma esposa
està embrassada...
- AMBRÒS   Endavant.
- ADRIÀ   Després de tres-cents capritxos
que li han passat pel cap,
demana ara... ¿què diries?
- AMBRÒS   ¿Potser a mi, m'ha demanat?
- ADRIÀ   Home, no vagis de broma,
que el cas és interessant.
- AMBRÒS   Donques serà una altra cosa.
- ADRIÀ   Altra cosa, endevinat.
- AMBRÒS   ¿I què és?
- ADRIÀ   Tu ja saps a on visc...
- AMBRÒS   A casa teva.
- ADRIÀ   Al davant
hi ha el convent de les...
- AMBRÒS   Sí, entesos.
- ADRIÀ   A l'hort del convent hi ha
uns tarongers amb taronges
hermoses i com lo cap...
- AMBRÒS   Amb los cabells, les orelles...
- ADRIÀ   Home, si em vas bromejant...
- AMBRÒS   Has dit com lo cap.
- ADRIÀ   Sí, bueno,
fora bromes o me'n vaig.
- AMBRÒS   Segueix.
- ADRIÀ   Doncs la meva esposa

no em calla ni un sol instant
que vol de totes maneres
tronges d'aquelles.

AMBRÒS Quin cas!
Dóna-n'hi d'altres.

ADRIÀ No en vol.
D'aquelles, no em calla mai.
«Cuita, vés a buscar tronges,
tronges d'aquelles, Adrià.»

AMBRÒS Doncs vés a la rectoria...

ADRIÀ Això el que havia pensat,
pro el rector és molt repatani
i jo crec que em negarà...

AMBRÒS Negar-te un favor! ¿Qui el nega
en cas de necessitat?
No ho creguis! Bah! Tu li expliques
que és per un cas apremiant,
li dius que la teva esposa
està en cas interessant,
que ha tingut aquest capritxo,
i el bon home, natural,
et donarà... no les tronges,
els trongers i...

ADRIÀ Me n'hi vaig.
¿I si em diu que no?

AMBRÒS No hi pensis,
home, això no t'ho dirà.

ADRIÀ Com que els capellans no saben

- lo que ha de fer-ne un casat...
- AMBRÒS Sí que ho saben, per ço ens casen,
perquè n'estan enterats.
- ADRIÀ Adéu, doncs.
- AMBRÒS Jo et vindré a veure
i la resposta em diràs.
(*Mutis.*)
- ADRIÀ Ja estic tip de matrimoni,
i ara tot just ve el primer!
Ves com aniran les coses
quan ja farà sis o set!
(*Se'n va per la dreta.*)

ESCENA II

Albert, luego don Miquel.

- ALBERT Vaig sens consol ni alegria...
(*Sortint cavil·lós per l'esquerra.*)
Lo neguit m'està matant...
Lo meu cor molt desconfia...
i sens emparo ni guia
visc morint i batallant.
Lluita cruel, que ma existència
sens consol acabarà...
Busco... indago... tot en va!
Està escrita ma sentència
i son fallo haig d'acatar.

Oh, jo tinc de sublevar-me
 contra tal iniquitat!
 Ma constància ha de salvar-me,
 no pot ningú condemnar-me
 a morir desesperat.
 Tinc llastimat lo meu cor
 d'una batalla sens mida!...
 Va menguant lo meu valor...
 puix que jo, sens mon amor,
 no puc suportar la vida.
 Aniré... com sempre, avant,
 i sens avançar camí!
 Provaré... Oh inútil plan,
 l'hora cruel es va acostant
 sens esperança per mi!
 Sense esperança em veig ara,
 fins no tement lo perill.
 Desgràcia cruel, sort avara!
 ¿Per què la culpa d'un pare
 ha de pagar lo seu fill?
 Culpa!, paraula il·lusòria;
 culpa, el pare!, no, mentida,
 política!, segons la història,
 tu ets la línia divisòria
 dels mortals d'aquesta vida.
 L'amor fraternal lligava
 lo que el partit... ha *partit!*
 L'un germà a l'altre estimava...